

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **54655** (13) **U**
(51) МПК (2009)
A01K 61/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ОТРИМАННЯ МОЛОДІ ХАРЧОВИХ СЛИМАКІВ РОДИНИ HELICIDAE

1

2

(21) u201003024

(22) 17.03.2010

(24) 25.11.2010

(46) 25.11.2010, Бюл.№ 22, 2010 р.

(72) КРАЖАН СТАЛІНА АНАТОЛІЙВНА, КОБА СВІТЛАНА АНДРІЙВНА, ГРИГОРЕНКО ТЕТЯНА ВОЛОДИМИРІВНА

(73) ІНСТИТУТ РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК

(57) Спосіб отримання молоді харчових слимаків родини Helicidae, що включає утримання слимаків в закритих приміщеннях або відкритих, який **відрі-**

зняється тим, що як матеріал використовують слимаків видів *Helix aspersa maxima* та *Helix aspersa aspersa*, кладки яких розміщують у ємності з спеціально підготовленим ґрунтом при температурі 23 ± 1 °C, період інкубації при оптимальних умовах оточуючого середовища триває від 12 до 18 діб, після викльову слимаків переносять до іншої ємності з ґрунтом зі щільністю посадки 1000 екз./м² з подальшим підрощуванням протягом 2-4 тижнів з підгодівлею молоді слимаків подрібненим комбікормом, рослинністю та овочами.

Корисна модель відноситься до сільськогосподарської галузі, зокрема до вирощування харчових слимаків, та може бути використана для отримання якісного матеріалу молоді харчових слимаків родини Helicidae.

Відомий спосіб розведення слимаків за Поповим В.Н., який включає методи збору, розведення та вирощування різних видів харчових слимаків з природних популяцій, які поширені в Україні, їх використання та переробку [Съедобные улитки Украины и их хозяйственное использование. - К: 2005. - 40 с.].

Недоліком відомого способу є те, що створення виробничої бази для молоді харчових слимаків, потребує спеціалізованих закритих приміщень, де постійно необхідно дотримуватись певних параметрів оточуючого середовища, ці параметри повинні бути сталими та не змінюватись протягом доби. Даний спосіб потребує великих затрат при обслуговуванні, що збільшує собівартість продукції. Крім того, автор вищезазначеного способу використовує види слимаків з природних популяцій України, які стають статевозрілими за 2-3 роки, що уповільнює процес отримання молоді слимаків, що також є економічно не вигідним для виробництва.

Зазначені недоліки усуваються запропонованим способом. В основу корисної моделі поставлено задачу розробити спосіб отримання молоді харчових слимаків, який би забезпечив більш економічно вигідну технологію отримання якісного матеріалу молоді слимаків шляхом використання

харчових слимаків видів *Helix aspersa maxima* та *Helix aspersa aspersa*, які мають більшу кількість та розмір яєць, строки відкладання кладок яких можна регулювати та які мають меншу тривалість статевого дозрівання.

М'ясо слимаків унікальне за своїм складом та дуже поживне, зокрема, вміст білку у ньому на третину вище, ніж у курячому. Завдяки наявності повного комплексу незамінних амінокислот, великій кількості кальцію, який добре засвоюється організмом людини, невеликій кількості жиру, який складається з ненасичених жирних кислот, які не накопичують холестерину, воно є по своїй суті дієтичним продуктом, який повністю відповідає сучасним вимогам дієтичного харчування.

Великий інтерес до штучного відтворення харчових слимаків, полягає в тому, що на відміну від деяких видів природних популяцій геліксів (наприклад, *Helix pomatia*), чисельність яких в природних умовах знижується, що пов'язано з забрудненням оточуючого середовища, то використання видів *Helix aspersa maxima* та *Helix aspersa aspersa* має свої переваги. Лише в контрольованих штучних умовах можна уникнути негативних чинників і гарантовано вирощувати слимаків (за 4-8 місяців) з високими харчовими характеристиками та вільних від різного роду забруднень.

В кліматичних умовах України допустимо вирощувати слимаків на відкритих загороджених ділянках, будь якої площі, та в теплицях. Для заселення таких площ необхідна певна кількість під-

(19) **UA** (11) **54655** (13) **U**

рощеної молоді. У зв'язку з цим постало питання отримання та підрощення повноцінної молоді слимаків в достатній кількості та в визначені строки з подальшою їх реалізацією у різного роду господарства як приватної, так і державної власності.

Спосіб здійснюється наступним чином.

На наступний день після відкладання кладки яєць їх вилучають і переносять до інкубаційного приміщення. В такому приміщенні вже має бути підготовлений ґрунт, який повинен бути просіяний, наданий термічно оброблений (для знищення паразитів, грибів) і мати температуру $23 \pm 1^\circ\text{C}$. Перед перенесенням кладок яєць в новий фунт, його необхідно зволожити, щоб він не був сухий. Період інкубації при оптимальних умовах оточуючого середовища триває від 12 до 18 діб. Вихід молоді з кладок знаходиться в межах 85-95%. Середня маса щойно народженої молоді *Helix aspersa maxima* 28-32мг, *Helix aspersa aspersa* 18-19мг.

Роботи з обслуговування новонароджених слимаків проводять дуже обережно. Слимаки, які виклюнулись, переносять до іншої ємкості з ґрунтом, який зрошують за допомогою дрібноструменевого розприскувача. Густота посадки новонародженої молоді може бути до 1000екз/м² з подальшим підрощуванням протягом 2-4 тижнів. Годують молодь слимаків подрібненим комбікором, рослинністю, овочами. Добовий раціон становить 1-3% від маси тіла. При підрощуванні проводять селективний відбір молоді за ростом та набиранням ваги. Середня маса 2-4 тижневих слимаків 0,3-0,5г. Слимаків, що не ростуть, вибраковують.

Іншим етапом є реалізація молоді слимаків для подальшого товарного та маточного їх вирощування в господарства різної форми власності.

Спосіб отримання молоді харчових слимаків родини *Helicidae* випробовували у лабораторних

умовах, акваріальних та теплицях Інституту рибного господарства НААНУ (м. Київ), приватних господарствах Київської та Луганської областей. Дослідження показали, що запропонований спосіб максимально скорочує строки технології та собівартість продукції.

Джерела інформації:

1. Попов В.Н. Съедобные улитки Украины и их хозяйственное использование. - 2005. - 40с.

2. Кражан С.А., Кузьменкова М.Б., Григоренко Т.В., Коба С.А. Особенности отложения кладок улиток геликсов при культивировании их в искусственных условиях. // Рибне господарство. - 2004. Вип. 63. - С.127-129.

3. Кражан С.А. Мякотелое чудо // Журнал "Огородник". - 2004. - № 6. - С.40-43.

4. Кражан С.А., Григоренко Т.В., Коба С.А. Вирощування їстівних слимаків (*Helix aspersa aspersa* та *Helix aspersa maxima* в закритих приміщеннях. Актуальні проблеми аквакультури та раціонального використання водних біоресурсів. // Матеріали міжнародної наукової конференції 26-30 вересня 2005 р. - м. Київ. - С.126-127.

5. Кражан С.А., Григоренко Т.В., Коба С.А., Лебская Т.К. "Проведення зимівлі та отримання кладок наземних молюсків *Helix aspersa maxima* за різних умов утримання при закритому вирощуванні. Еколого-функціональні та фауністичні аспекти дослідження молюсків, їх роль у біоіндикації стану навколишнього середовища: Збірник наукових праць. - 2-й вип. - Житомир: Вид-во. ЖДУ ім. І.Франка, 2006. - С.162-164.

6. Lysak A. (1999)/ Growth of snail *Helix aspersa maxima* and its shell quality in different farming systems in Poland. Mat.konf. XXIX Annual Meeting ESNA, London, P.33.